

Silkeborg Lærerforenings høringssvar til budget 2024

I Silkeborg står udfordringerne også og banker på døren. Den stigende nationale tendens med elever, der har behov for andre rammer end de rammer den almene folkeskole har resurser til at forme, slår også igennem i Silkeborg Kommune. Antallet af elever i specialtilbud er stigende, og der er og bliver behov for flere afdelinger med inklusion på flere lokationer i kommunen.

De seneste års fokus på "Alle skal med" og udviklingen af mellemformer har været set som et tiltag til at understøtte skolerne i at flere elever kunne blive i den lokale skole indenfor almenundervisningen. Mellemformerne er et område, der kalder på fortsat udvikling og resurser. Skolerne finder stadig nye veje ind i organiseringen af mellemformerne til gavn for eleverne og lærerne. **Besparelserne i budget 2024 udhuler skolernes muligheder for at understøtte eleverne i distriktsskolen.**

Nationalt kaldes der af politikere og erhvervsliv på tiltag i folkeskolen, der underbygger mere praksisnære undervisningsformer, hvor eleverne får øjnene op for de fag erhvervsskolerne tilbyder. Og der tales om variation i undervisningen for at understøtte elevernes trivsel og motivation.

Derfor kommer den økonomiske situation i Silkeborg Kommune på tværs. Det slår hårdt igennem (også) på skoleområdet. Omfanget af ekstra lærere i undervisningen, står ikke mål med behovet. De stramme budgetter tvinger lederne til at prioritere benhårdt.

Opbremsningerne i 2022, besparelser i indeværende år og de kommende besparelser i budget 2024 er stærkt bekymrende. Der er ingen lavthængende frugter i skolernes budget, hvilket er understreget af, at det politiske udvalg ikke har kunnet finde besparelser i det omfang, de er blevet pålagt af Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Som led i budgetprocessen udsender Silkeborg Lærerforening igen i år et høringssvar i forbindelse med behandlingen af Silkeborg Kommunes budget 2024.

Som normalt tager Silkeborg Lærerforening udgangspunkt i materialet med budgetforudsætningerne og planlægningstillene for bevilling 41, som de blev behandlet og besluttet på Dagtilbuds-, Skole- og Familieudvalgets (DSFU) møde i juni måned.

Silkeborg Lærerforeningen vil gerne takke skoleafdelingen for et godt og konstruktivt samarbejde med at tilvejebringe talmateriale samt at stå til rådighed for opfølgende spørgsmål undervejs.

Kommunen skal finde 78 mio. kr. i næste års budget

For at få balance mellem indtægter og udgifter skal kommunen findes besparelser på 78 mio. kr. i budget 2024. Som det ser ud nu, skal der findes 55 mio. kr. ved politiske prioriteringer i fagudvalgene og 23 mio. kr. ved effektiviseringer i organisationen. Økonomi- og erhvervsudvalget har besluttet, at balancen i budgettet skal findes på to måder.

Effektiviseringerne for 23 mio. kr. svarende til ca. 0,5 % af serviceudgifterne skal findes ved almindelige effektiviseringer, som håndteres af de enkelte ledere i organisationen inden for deres ledelsesrum.

De resterende 55 mio. kr. svarende til godt 1 % af serviceudgifterne skal fagudvalgene finde ved prioriteringer inden for udvalgenes økonomiske ramme.

Økonomi- og Erhvervsudvalget har samtidig besluttet, at der ikke indarbejdes et økonomisk råderum til nye ønsker. Har fagudvalgene nye ønsker, skal udvalgene selv finde pengene ved at prioritere inden for udvalgenes økonomiske rammer.

Reelt er der tre typer af besparelser, der rammer det enkelte område

- 1% samlede besparelser
- 0,5% effektivisering. På skoleområdet er dette reelt 0,6%, da der er områder som er lovbundne, og ikke kan reguleres.
- Omprioritering af resurser indenfor budgetområdet.

I det følgende belyses konsekvenserne for skoleområdet.

Konsekvenser på skoleområdet

På skoleområdet skal der findes besparelser for samlet set 12,417 mio. kr. via politiske prioriteringer og effektiviseringer af driften. Skoleafdelingen har overfor Dagtilbud-, Familie- og Skoleudvalget (DFSU) indstillet nedenstående reduktioner til et samlet omfang af 13.377 mio. kr.

Forslag (i 1.000 kr.)	Andel	2024	2025
Reduktion i tildeling til almen undervisning	1%	-4.679	-4.679
Reduktion i tildeling til mellemformer	1%	-586	-586
Reduktion i tildeling til inklusionscentre	1%	-1.562	-1.562
Reduktion i tildeling til modtageklasser, GFU, 2-sprogsindsatser	1%	-221	-221
Reduktion i særlige indsatser fx Trivselsgrupper, sprogkuffert	25%	-298	-596
Fjernelse af den udvidede læringsvejlederfunktion på skolerne	100%	-1.884	-1.884
Fjernelse af ekstra UU-vejledning i Ungeguiden	100%	-286	-572
Fjernelse af tilskud til Silkeborglejren, Ahl Hage (inkl. kørsel)	100%	-1.012	-2.428
Reduktion i tildeling til Ungdomsskolen	1%	-167	-167
Reduktion i tildeling til SFO/KLUB (almen)	1%	-1.013	-1.013
Reduktion i tildeling til SFO/KLUB (special)	1%	-240	-240
Øge forældrebetaling SFO/KLUB	1%	-1.021	-1.021
Reduktion PPL	1%	-408	-408

De med rødt markerede områder er godkendte reduktioner i det politiske udvalg, DFSU:

- Fjernelse af den udvidede læringsvejlederfunktion på skolerne
- Øge forældrebetaling SFO/KLUB

Derudover er der inden for budgettet reserveret 200.000 til indsatsen "Fælles om børn og unge".

Ikke udmøntet rammebesparelse skal findes

Udvalget har altså ikke udmøntet rammebesparelse på de resterende 9.712.000 kr. Der er budgetlagt med dette beløb, men det politiske udvalg har i første omgang ikke ønsket eller ikke kunnet finde det indenfor eget område, hvorfor der indstilles til ØKE, at pengene skal findes i andre afdelinger eller "tages fra kassen". Det sidste åbnede borgmesteren op for i et læserbrev i Midtjyllands Avis i juni måned. Men den 11. august melder borgmesteren ud i samme avis, at de enkelte udvalg skal finde de udmeldte besparelser, hvorfor ovenstående spareforslag jo ikke er taget af bordet.

Silkeborg Lærerforening er bekymret

Med reduktion i almenundervisningen på 4.679 mio. og minus 576.000 i tildeling til mellemformer, vil det koste imod 10 lærerstillinger. Der kan lægges tre lærerstillinger til, hvis inklusionscentres og modtagerklassers tildeling reduceres.

Uanset hvordan besparelserne udmøntes bliver folkeskolen hårdt ramt. Besparelserne skal sammenholdes med de merudgifter kommunen har til

• flere elever i inklusionscentre/opholdssteder	-2.980 kr.
• Flere elever i modtageklasser	-5.087 kr.
• Øget befordring til inklusionscentre og modtageklasser	-7.772 kr.
• Mellemkommunale betalinger	-2.370 kr.

Disse merudgifter på samlet set 18 mio. kr. skal findes indenfor skoleområdets egen økonomi og fører til en reduktion på tildelingen pr elev. Dette er *inden* de udmeldte besparelser på 12,4 mio. kr.

Der vil fortsat afsættes 76.302 kr. pr. elev i folkeskolen i 2024, hvilket er det samme som i 2023. Med den normale pris- og lønfremskrivning på 2%, udhules tildelingen reelt. Dette vil grundet det stigende børnetal ramme skolerne forskelligt. Samlet set viser Silkeborg Lærerforening, at skolerne *alene* i tildelingen – inden besparelserne - skal reducere antallet af lærerstillinger med 18 lærere i hel. I vores beregninger vises konsekvensen også for den enkelte skole. Se det medsendte bilag

Dette giver op mod 30 færre lærerstillinger i folkeskolen i 2024. Det har betydning for indeværende skoleår. Skolerne har planlagt skoleåret med et antal lærere, der ikke er råd til fra januar måned 2024. Hvis skolerne ikke tilpasser økonomien fra januar måned, vil der ud over besparelser skulle indhentes et merforbrug i de sidste 5 måneder af 2024. **Så taler vi ikke om 30 lærere, men om noget der ligner 50 lærere.**

Vi ved, at det er på bestemte skoler i kommunen elevtallene vokser. Besparelserne vil ramme forskelligt.

Det vil få afbødende konsekvenser, hvis skoleafdelingen får den procentvis andel af bloktilskuddet til at dække udgifterne til ukrainske børns skolegang og befordring.

Silkeborg Lærerforening er klar over, at tallene i budgettet og budgetforudsætningerne kan ændre sig gennem den politiske behandling af budgettet i løbet af efteråret. Men der er ikke rum til besparelser. I faktortallene i budgetforudsætningerne konstateres det, at der på skolerne er behov for ekstra resurser. **16 skoler kan i 2024 ikke leve op til folkeskolelovens krav om at dække skolens samlede opgaver og har derfor behov for tilførsel af ekstra ressourcer for at leve op til det kommunalt besluttede niveau på 8% frie timer.** 8 % frie timer muliggør, at skolerne har timer til vikartimer, vikardækning ved uddannelse, skolebibliotekstimer, holddelingstimer og supplerende og forebyggende specialundervisning. Midlerne kommer via en omfordeling af skolernes samlede tildeling.

Fakta:

16 skoler har ikke frie timer til dækning af:

- timer til vikardækning
- holddeling
- to-lærertimer
- supplerende undervisning
- forebyggende specialundervisning

Tildelingen sker på baggrund af faktortotal og de reelle elevtal. I kroner omfordeles der i 2024 knapt 21 mio. kr. mellem skolerne. Dette kunne danne grobund for at kigge på tildelingsmodellen.

Mellemformer

Tildelingen mellemformer er beregnet ud fra et grundbeløb, samt elevtal, socioøkonomiske faktorer. Der tildeles i alt 64.060.000 kr.

Tildelingen indeholder de tidligere resurser fra:

- Tildeling af støttetimer til alment skolerne
- Pulje der oprindeligt blev afsat til at styrke skolernes robusthed og rummelighed i forhold til at fremme alle børns trivsel
- Skævvridningspulje til skolerne
- Puljen til sygeundervisning i hjemmet. Skolerne kan ikke længere ansøge centralt
- Finanslovsmidler til flere lærere i folkeskolen
- Forskellige politiske beslutninger.

Silkeborg Lærerforening er positive overfor grundidéen med organiseringen af mellemformer på den enkelte skole. Alle elever vil nyde gavn af, at der tilbud om faglige og sociale tiltag på den enkelte skole, der vil understøtte det enkelte barns behov. Klasse- og faglærere og ledere har brug for faglig sparring omkring elever med specialpædagogiske behov. Denne sparring har blandt andet været givet af eksterne læringsvejledere.

Det er Silkeborg Lærerforenings synspunkt, at mellemformsarbejdet har brug for at blive udbygget og yderligere udvidet, og det er derfor beklageligt, at der allerede er peget på at spare på den udvidede læringsvejlederfunktion. Samt at skolerne selv skal dække sygeundervisning i hjemmet. Dertil kommer besparelsesforslaget på 576.000 kr.

Skal skolen være mere rummelig, kræves resursepersoner med specialpædagogisk indsigt.

Opsamling

Silkeborg Lærerforenings beregninger viser, at besparelser og omprioriteringer på skoleområdet svarer til et tab af mellem 30-50 lærerstillinger i Silkeborg Kommune. Dette afhænger af de politiske valg.

De foreslåede besparelserne på 12,4 mio. i 2024 kommer oven i merudgifter på inklusionscentre med flere elever, øget befordring til inklusionscentre og modtagerklasser samt en stigning i de mellemkommunale udgifter. De er alle udgifter, der skal dækkes inden for skoleafdelingens budget og udgør alene 18,2 mio. kr.

Samlet spares og omprioriteres der for mere end 30 mio. kr. på skoleområdet. Dette får betydning for det nye skoleår, der lige er gået i gang. Skolerne har planlagt skoleåret med et antal lærere, der ikke er råd til fra januar måned 2024. Skolerne vil få 76.302 kr. pr. elev i folkeskolen i 2024. Det er det samme beløb som i 2023. Men pris og løn stiger. Hvis skolerne ikke tilpasser økonomien fra januar måned, vil der ud over besparelser skulle indhentes et merforbrug i de sidste 5 måneder af 2024. **Så taler vi ikke om 30 lærere, men om noget der ligner 50 lærere, der afskediges.**

Omprioriteringen sker ved at ved at reducere i det beløb den enkelte skole får til en elev. Der flyttes penge fra almindelen for at dække udgiftsbehovet på de øvrige områder.

Den enkelte skole vil få færre midler og lærerkræfter til at skabe rammer for undervisningen, der passer til den enkelte elevs forudsætninger.

Det betyder reelt, at den vision og det håb man har fra politisk hold om en inkluderende folkeskole, der rummer flere af distriktets børn, stadig vil skubbe flere børn over i specialtilbud.

Det vil få afbødende konsekvenser, hvis skoleområdet får den procentvise andel af bloktilskuddet til at dække udgifterne til ukrainske børns skolegang og befordring. Men samlet set vil der stadig være langt færre lærere til flere elever i 2024.

Silkeborg Kommunes folkeskoler har brug for et løft, der kan understøtte arbejdet med mellemformer, hvor faglærere og lærere med specialpædagogisk indsigt arbejder sammen om at målrette undervisningen til elevernes behov.

Besparelser forstærker eksklusionen i folkeskolen. Hvis inklusionsudfordringen skal vendes, skal der investeres massivt i folkeskolen. Et generelt løft af folkeskolen er nødvendig!